

Innholdsfortegnelse:

- Innledning: Side 3
- Tekstutdrag: Side 3-5
- Informasjon om *Theogonien*: Side 7
- Hesiods verk: Side 8
- Theogoniens struktur: Side 8-9
- Informasjon om Hesiod: 9-10
- Overlevering av teksten Theogonien: Side 10-11
- Hva som skal kommenteres på: Side 11
- Litt informasjon om Tartaros: Side 11-12
- Kommentarer: Side 12-23
- Litteraturliste: Side 23-27

Innledning

Oppgaven tar for seg ett utdrag Hesiods tekst *Theogonien* og kommenterer og forklarer ulike navn, steder og ting i teksten som ikke uten videre er forståelig.

Tekst verslinje 720-819

720-740

Like så langt under jorden som himmelen er ifra jorden, så langt borte er Tartaros' tåkete rike. Ni er de netter og dager en ambolt av bronse vil falle ned ifra himmelen før den når jorden den tiende dagen, (like langt ifra jorden er Tartaros' tåkete riket). Ni er de netter og dager en ambolt av bronse vil falle ned ifra jorden og komme til Tartaros tiende dagen. Drevet rundt Tartaros går en innhegning laget av bronse; halsen er omgitt av tre lags mørke, og ovenfor denne vokser det røtter for jorden og havet som ikke gir grøde. Der er titanene gjemt under et tåkete mørke slik den allmektige Zevs som lar skyene samles, befalte. Stedet er fuktig og klamt, og det ligger ved jordrikets ende. Derfra kan ingen gå fri, for Poseidon har boltet fast dører laget av bronse, og murer er reist på hver av disse (Der bor den modige helt Obrareos, Gyges og Kottos; trofaste holder de vakt, slik skjorldfyrsten Zevs har befalt dem. Det finnes kilder og grenser for hele den beksvarte jorden, Tartaros' tåkete rike og havet som ikke gir grøde samt for den skinnende Himmelen. Alle er ordnet på rekke, dystre og mugne, selv evige guder hav avsky for disse.

740-766

Her er ett kjempestort juv som man ikke kan komme til bunns i selv på et helt år, dersom man først har gått innenfor porten. Nei, man vil trolig bli slynget av gårde av stormkast på stormkast; selv for evige guder er dette et sted som man frykter. Her finnes også den beksvarte Nattens forpestede bolig ute av synet og skjult under mørket fra blåsvarte skyer. Stående utenfor boligen holder den stolte Japetos' avkom den vidstrakte himmelen oppe med hodet og hender uten å røre seg, nettopp på stedet hvor Natten og Dagen møtes og hilser idet de går over en terskel av bronse. En av dem kommer da inn, mens den andre går ut gjennom døren; aldri vil begge de to være inne i huset samtidig, nei, det vil alltid bli slik at den ene er ute på reise borte fra stedet de bor, mens den andre må holde seg hjemme, hvor hun må bli til det enda en gang er på tide å dra ut. En av dem bringer det skinnende lyset til menneskeheten, mens så den andre, den grufulle Natten som skjules av tåke, holder sin hånd over Søvnens, en bror av den iskalde Døden. Der har de barna som Natten har avlet, fått tildelt sin bolig: Søvnens og Døden, to grusomme guder den strålende solen aldri vil rette sitt

blikk mot ved hjelp av tindrende lysskjær, verken idet han går opp eller ned over himmelens hvelving. En av dem drar over jorden og storhavets vidstrakte slette; han viser mildhet og hjertevarm omsorg mot menneskeheten, mens så den andre har hjerte av jern og et hensynsløst lynne laget av bronse i brystet. Den mannen han først får tak i, slipper han aldri igjen, og selv gudene viser ham avsky.

766-815

Der ligger også ekkopalasset for den ktoniske guden; (det er den mektige Hades' og strenge Persefones' bolig). Foran det sitter en fryktelig hund som er utpekt til vaktpost; uten medlidenhet bruker den knep, for når noen er ventet, vifter den blidt og fredsommelig med både hale og ører, men den lar ingen få vende tilbake og sitter og speider slik at den fanger enhver som går utenfor porten. Der bor det og en gudinne som til og med gudene hater: grufulle Styx, som er eldst blant de døtrene Okeanos avlet. Fjernt fra de evige guder har hun sin vidgjetne bolig. Huset er tekket med veldige steiner, og rundt på hver side er det blitt festet til himmelens hvelving med sølvsmidde søyler. Iris, den fotrappe datter som Thaumias har fostret, drar sjelden dit for å bringe et bud over storhavets vide slette. Alltid når krangler eller tvister slår rot blant de evige guder, eller om en av Olympos beboere farer med løgner, da sender Zevs ut Iris som langveisfra bringer ham guders storslåtte ed i en mugge av gull; dette vidgjetne, kalde vannet som renner i strøm fra en brattlendt ruvende klippe. Dypt under jorden med bredlagte veier går vannet i strømmer ut fra den hellige elven, en arm av Okeanosstrømmen, gjennom den beksvarte natten. En tidel er forbeholdt henne; nifoldig snor han seg derfor om jorden og storhavets slette med sine sølvhvite virvler, og møter så saltvannets brenning, mens hennes andel, en byrde for gudene, renner fra klippen. Dersom en gud som har hevd på den snøkleddet tind av Olympos, skjenker av vannet som offer og avgir en ed som er usann, vil han ligge uten å puste til året er omme. Da vil han ikke få nektar eller ambrosia heller; nei, han må legge seg frarøvet evnen til pust og til tale ned på en tildekket seng, og blir svøpt i en smertefull avmakt. Når han har fullført et år under store og tyngende pinsler, da vil en annen og hardere prøvelse følge den første. Ni hele år må han holde seg vekk fra de evige guder uten å kunne delta på rådsmøter eller ved gilder. Ni hele år må han tilbringe slik, men det tiende året kan han igjen få ta del i olympiske guders forsamling. Slik er eden som gudene skapte av evige Styx' vann; eldgammelt er det og slynger seg gjennom uveisomt landskap. Der finnes kilder og grenser for hele den beksvart jorden, Tartaros' tåkete riket og havet som ikke gir grøde samt for den skinnende Himmelen. Alle er ordnet på rekke, dystre og mugne, selv evige guder har avsky for disse. Der finnes skinnende porter på rad og

en terskel av bronse, uskapt og festet urokkelig grunnfast med langstrakte røtter. Bakenfor terskelen, fjernt ifra samtlige gudenes forsamling, lever titanene, helt på motsatt side av Gapet. Derimot lever de vidgjetne helter som trofast bisto tordneren Zevs, i det hjem de har fått ved Okeanos' utspring. Der bor nå Kottos og Gyges. Briareos viste seg edlest, slik at den høylydte Jordrysteren tok ham til svigersønn siden, ved at han ha ham sitt barn Kymopoleia; hun ble hans hustru.

Sammendrag

Oppgaven tar for seg et tekstutdrag av verket *Theogonien* skrevet av Hesiod. Versjonen som blir brukt i oppgaven er en oversettelse gjort av Aslak Rostad. Oppgaven vil fortelle litt om *Theogonien* som tekst og forfatteren bak. Samtidig nevne Hesiods andre verk og litt om hvordan teksten har blitt bevart. Oppgaven presenterer videre Tartaros før det forklares og kommenteres på ulike elementer i tekstutdraget som er valgt.

Theogonien info

Theogonien er en tekst tillagt Hesiod, en gresk dikter. I *Theogonien* forklarer Hesiod at han har blitt gitt dikterevnen av musene mens han gjetet sauene sine under fjellet Helikon.¹

Teksten er i stor grad en genealogi og beskriver gudenes slektstre. *Theogonien* tar for seg to hovedslekter, det er etterkommere av Kaos/Gapet og etterkommere av Gaia. Det er Gaias etterkommere som fokuseres mest på i *Theogonien*. Disse to ulike slektene omgås aldri seksuelt, og det oppstår aldri noen etterkommere på tvers av de to slektene. *Theogonien* kan på en måte deles i to, på den ene siden er genealogiene og gudenes slektskap. Den andre siden av *Theogonien* er mytene om disse gudene.²

Ifølge Hesiod var det var tolv titaner i alt de to mest kjente er kanskje Kronos og Rheia, (de andre titanene nevnes i kommentaren). samt andre skapninger som kykloper. Videre beskriver Hesiod fødselen til furiene og Afrodite, kjærlighetsgudinnen. Teksten beskriver skapelsen av mange andre kjente skikkelser innen mytologien som Medusa, Hydra og den Nemeiske løven. Alt dette munner ut i Kronos og Rheias barn, de eldste gudene, Hestia, Demeter, Hades, Poseidon, Hera og Zevs. Etter dette forteller historien videre om Zevs regjeringstid og gudenes barn, spesielt Zevs sine. Her ses kjente navn som Athene, Hermes og Dionysos.³

Theogonien reflekterer på en måte et mannsdominert ideologi på den tiden. Til tross for at historien begynner med Gaia som føder Uranos, og deretter titanene ser vi til slutt Zevs som føder Athene gjennom sitt eget hodet. Selv om det er matrilineære genealogier utvikler de seg mot slutten av *Theogonien* i en mer patriarkalsk retning. Sirkelen er sluttet og mennene i form av Zevs har avsatt Gaia og overtar på en måte hennes oppgave. På den måten er *Theogonien*

---

¹ Rostad 2014: 32 verselinje 22-23.

² Ibid: 18.

³ Ibid: 17.

også en suksesjonsmyte hvor tre generasjoner med guder avsetter hverandre.⁴ Historien i *Theogonien* som suksesjonsmyte kan sammenliknes med den babylonske skapelsesmyten *Enuma Elish*.⁵

Hesiods ulike verk

Hesiods mest kjente verk idag er kanskje *Theogonien* og *Arbeid og dager*. Men han er også tillagt andre verk, verk vi egentlig ikke vet med sikkerhet er skrevet av ham. En av de mest kjente verkene som er tillagt Hesiod er kanskje *Kvinnekatalogen*, ett verk som forteller om dødelige kvinner som fikk barn med guder. Det virker ikke som kvinnene beskrives med navn i dette verket, istedenfor brukes ordet «*Ehoiai*» eller «*É hoié*» om kvinnene.⁶

Hesiods verk *Arbeid og dager* er et læredikt om mennesket. Diktet er på en måte et læredikt om jordbruk som står sentralt i diktet, men mer presist er det et dikt som gir råd på flere områder i livet enn bare jordbruk.⁷ Verket *Skjoldet* er også noe Hesiod har fått kreditt for, til tross for at det ikke er han som er dikteren av dette.⁸

Skjoldets handling er sentrert rundt helten Herakles. Det skal nevnes tydelig at *Skjoldet* ikke er skrevet av Hesiod. *Skjoldet* er heller ikke sammenhengende, og de første 56 versene er hentet fra *Kvinnekatalogen*. De litt over 400 resterende versene tar for seg to episoder i Herakles liv, hans kamp mot Kyknos og deretter mot Ares.⁹

Hesiods skriftlige verk var skrevet som dikt og ment for muntlig fremføring. Sangere fremførte verkene mens de reiste rundt i Hellas. Det kan derfor være grunn til å tro at ble *Theogonien* overlevert i muntlig form.¹⁰

Theogonien struktur

I likhet med Homer bruker Hesiod versemålet «*daktylisk katalektisk heksameter*»¹¹, eller bare kalt heksameter. Versemålet heksameter er den episke dialekten. I *Theogonien* bruker Hesiod

---

⁴ Andersen: 9.

⁵ University of Michigan uå: 9.

⁶ Rostad, 2014: 13.

⁷ Ibid: 21.

⁸ Ibid: 24-25.

⁹ Ibid: 24-25.

¹⁰ University of Michigan (uå): 2.

¹¹ Rostad 2014: 26.

både ordspill og sammenlikninger.¹² *Theogonien* er kronologisk bygget opp og beskriver verden fra dens skapelse med kaos og frem til olympierne og heltenes tidsalder. Teksten er et dikt og består av 1020 heksameter vers.

Theogonien starter beskriver urkreftene Kaos og Gaia og underverdenen Tartaros, i tillegg til Eros som blir beskrevet som den vakreste guden.¹³ *Theogonien* tar for seg og beskriver hvordan himmelen (Uranos), fjell og havet blir skapt. Deretter går Hesiod inn på barna til Uranos og Gaia kalt titanene.¹⁴ Han starter med en hymne til musene og forteller at det i starten fantes tre urkrefter, Gapet, Jorden og Eros. *Theogonien* tar for seg ett tema av gangen og beskriver hvilken mytologisk skikkelse som kom når. Siden *Theogonien* er en fortelling om gudene og verdens tilblivelse inneholder den også veldig mange navn.¹⁵

Teksten har en veldig komplisert struktur. Hesiod beskriver rundt 300 guder og deres slektskap. Til tross for alle navnene som nevnes er den røde tråden i *Theogonien* likevel historien fra verdens skapelse til Zevs tar makten.¹⁶

Hesiod/Hesiodos

Hesiod, eller Hesiodos som han het på gresk¹⁷, var en gresk dikter fra rundt 700 tallet fvt. Hans to mest kjente verk er *Theogonien*, en historie om hvordan gudene ble til og deres genealogi, og verket *Arbeid og dager*.¹⁸ Det er imidlertid usikkerhet rundt om Hesiod var en faktisk historisk skikkelse eller ikke. I hans verk, *Arbeid og dager*, forteller han om en krangel han skal ha hatt med sin bror Perses.

Han forteller om hvordan han møtte musene på fjellet Helikon.¹⁹ I sine to verk forteller han litt om seg selv. Hans far kom til Hellas fra Kyme i Lilleasia. Han bosatte seg i Askra, en landsby som nå nord-vest for Athen.²⁰

---

¹² Ibid: 14-15.

¹³ Ibid: 35, versenummer 120.

¹⁴ Ibid: 35-36, versenummer 120-138

¹⁵ Ibid 16.

¹⁶ Ibid: 18-19.

¹⁷ Ibid: 9

¹⁸ Ibid: 12.

¹⁹ Ibid: 11.

²⁰ Ibid: 11-12.

Ut fra hva som kan tolkes gjennom *Arbeid og dager* virker det som Hesiod kom fra de høyere sjiktene i samfunnet. Han tar for seg temaet å hyre inn arbeidskraft i tillegg til å skrive om slavers arbeid. Han skriver om å holde husdyr, i tillegg til husdyr i form av okser. Han går også så langt som å beskrive Perses, hans bror og seg selv som etterkommere av Zevs, gudenes konge. Med dette kan det klart tolkes at Hesiod var nærmere, om ikke, eliteklassen i samfunnet og ikke en vanlig borger.²¹

Hesiods verk har påvirket andre kjente diktere som de romerske dikterne Vergil, Ovid og Lucretius. Disse dikterne videreførte lærediktgrenen som Hesiod skapte med verket «*Arbeid og Dager*». Forfattere som er påvirket av Hesiod, men som ligger litt nærmere vår egen tid er forfattere som Percy Bysshe Shelley, Lord Byron og Franz Kafka.²²

Overlevering

Theogonien har overlevd gjennom håndskriftoverleveringen. Men det skal sies at teksten vi har idag kanskje ikke er den fulle originale teksten som Hesiod skrev. Noen vers i *Theogonien* som de siste versene i verket sees på som vers som er skrevet inn senere. I tidligere tider ble også *Kvinnekatalogen* lagt til i nedskrivningen av *Theogonien*. Idag derimot er det bare *Theogonien* som eksisterer i håndskriftoverleverings-tradisjonen og *Kvinnekatalogen* har falt bort.²³

Forfatteren Martin West nevner i også i sin oversettelse av Hesiod at Hesiod var navnet som var mest forbundet med dikt innenfor grenen genealogier og læredikt. Homer på sin side var navnet mest kjent og forbundet med episk diktning.²⁴ Hesiod fungerte kanskje dermed som en slags målestokk for andre innen denne grenen. Dette er kanskje en grunn til at hans verk ble ivaretatt og overlevert som en slags mal på hvordan læredikt og genealogier skulle skrives. Andre faktorer som kan spille inn på overleveringen gjennom tiden er at West skriver at Herodot nevner at det var Hesiod og Homers verker som la grunnlaget for og konstruerte grekernes syn på gudenes genealogi, gudenes form og titler, samt hvilke krefter de hadde. Med dette kan det tolkes at Hesiod og Homers tekster var essensielle for den greske religionens overlevelse siden det var fra disse tekstene grekerne hadde fått sine oppfatninger

---

²¹ Ibid: 11-12.

²² Ibid: 9.

²³ Ibid: 20.

²⁴ West 1988: 20.

om gudene. Det vil derfor være stor grunn til å tro at deres tekster derfor ble godt ivaretatt og overlevert gjennom generasjonene.²⁵

Grekerne overtok og fikk sitt alfabet basert på det fønikiske alfabetet. Dette skjedde først rundt mellom 800-700 fvt. Frem til da var det ingen skriftlig tradisjon i Hellas og Homer og Hesiod var blant de første som startet å skrive ned verk.²⁶

Hva skal kommenteres på og hvilken utgave baseres kommentaren på?

Kommentaren skal ta for seg verselinje 729 til 819. Disse verselinjene omfatter Hesiods beskrivelse av underverdenen Tartaros. Det vil kommenteres på alt som ved først øyekast kan virke utydelig, som navn og liknende og prøve å forklare hvem individene er. Teksten som kommentaren vil basere seg på er oversatt av Aslak Rostad og utgitt i 2013 som en del av Kanon prosjektet. Hans oversettelse er igjen basert på oversettelser gjort av Martin Litchfield Wests og Freidrich Solmsens.²⁷ Gjentakelser i kommentaren kan forekomme siden elementer som kommenteres kan overlappe.

Tartaros

Tartaros er navnet på en del av underverdenen. Hesiod beskriver Tartaros som et tåkete rike. Han sier at det tar like lang tid for en ambolt av bronse å falle fra jorden til Tartaros som det tar for ambolten å falle fra himmelen til jorden. Tiden ambolten bruker på å falle er ifølge Hesiod ti dager. Hesiod beskriver at Tartaros har en innhengning laget av bronse.²⁸ Heltene Obrareos, Gyges og Kottos holder vakt ved dørene.²⁹

Tartaros beskrives som et sted selv gudene har avsky for og frykter. Hesiod beskriver at det finnes et juv i Tartaros som tar over et helt år å nå bunnen på. På bunnen av juvet er tilholdsstedet til Natten og utenfor Nattens bolig står Atlas og holder himmelen oppe. Det er nettopp her Dagen og Natten krysser hverandre, i denne boligen. Hesiod beskriver at den ene går inn mens den andre går ut. Han beskriver Natten og Dagen som rake motsetninger, med

---

²⁵ Ibid: 20.

²⁶ Ibid: 7-8.

²⁷ Rostad 2014: 7.

²⁸ Ibid: 56-57 Verselinje 720-725.

²⁹ Ibid: 56-57 Verselinje 734-735.

dagen som den som bringer lys til menneskene, mens natten kobler han til Døden gjennom at han holder Søvnene.³⁰

Guden Hades har sin bolig i underverdenen sammen med Persefone. Hesiod skriver at de også har en grusom hund som vakthund. Andre vesener i underverden som Hesiod nevner er Styx, datteren av Okeanos.

Tartaros huser også titanene som er plassert på andre siden av Gapet i forhold til gudene. De ifølge Hesiod plassert bak skinnende porter og en bronseterskel. Disse portene er boltret fast med naturlige røtter og kan ikke flyttes.³¹

Kommentarer til *Theogonien* 720-814

Kommentar til verselinje 720-740

Tartaros

Tartaros er navnet på den nedre delen av underverdenen (Sewell, uå). Homer skriver i Iliadens åttende sang at ligger Tartaros ligger under dødsriket igjen. Tartaros like langt under Hades som jorden ligger under himmelen (Østbye, 1993: 123) Tartaros er stedet hvor titanene er fengslet (Johnson, 2016: 8). Et annet navn på Tartaros er *Tartara* (Rostad, 2014: 139). Tartaros har ifølge Hesiod form som en krukke hvor innhegningen er toppen og lag mer mørke dekker for åpningen eller inngangen til Tartaros. Når en først kommer seg inn, er det ett stort avgrunn. Hesiod så med det for seg at inngangen til Tartaros var på toppen av krukken. Over ligger et lag med mørke og under her har Zevs ifølge Hesiod fengslet titanene (Rostad, 2014: 56-57 Verselinje 720-743). Hesiod beskriver at Tartaros har en innhengning som ligger hvor jorden slutter og inngangen til Tartaros er boltet fast av Poseidon med dører laget av bronse (Rostad, 2014: 56 & 57 Verselinje 726-733). En annen beskrivelse av Tartaros gir ett bilde av Tartaros som et mørkt hull (Damen, 2004).

En vei ned til Tartaros fra underverdenen er elven Lethe, en elv som fjerner hukommelsen til ett individ. Allan beskriver Tartaros som ett svart hull og stedet hvor de verste forbryterne ble sendt når de døde (Allan, 2003: 7-8). I tillegg til Lethe har Tartaros også fire andre elver som renner gjennom riket. Den mest kjente er kanskje elven Styx, elven Styx vil bli kommentert

---

³⁰ Ibid: 57-58 Verselinje 740-765.

³¹ Ibid: 59-60 Verselinje 810-814.

på separat senere i kommentaren. De tre andre elvene er Akheron, Kokytos og Flageton (Sewell. uå).

Akheron var elven de døde krysset for å komme til Hades. En kjent figur som er knyttet til elven Akheron er Kharon. En fergemann som fraktet den dødes sjel over (Sullivan, 1950).

Aeneiden beskriver Kokytos som en slags sjø med en sandstrand og ikke en elv (Gundelach, 1967: 87).

Flageton er en elv i underverdenen bestående av flammer (Barrett, 1970: 256). Flageton beskrives i Aeneiden som Tartarosfloden. Flammene beveger seg og slår mot sandstenklipper som bølger (Gundelach, 1967: 92).

Titaner:

Titanene er fellesnavnet på alle de mannlige medlemmene i den første gudегenerasjonen. Totalt var det seks mannlige titaner (Rostad, 2014: 139-140). Det er også seks kvinnelige titaner. Navnene på de mannlige titanene er Kronos, Koios, Krios, Hyperion, Japetos, Okeanos. Navnet på de kvinnelige er Rhea, Mnemosyne, Phoebe, Theia, Themis og Thetys. Titanene er barn av Gaia og Uranos (Chrystal, 2020: 55-56). Ifølge Hesiod var det Uranos som bestemte at barna han hadde med Gaia skulle hete «*titaner*». Dette kommer muligens fra verbet «*Titanein*» som betyr «å strekke» noe. Uranos mente titanene strakk seg for langt i sine alvorlige handlinger (Rostad, 2014: 38 verselinje 207-210).

Den eldste av titanene er Okeanos. Deretter følger Koios og Kreios, så Hyperion, Japetos, Theia, Rhea og Themis. Så er det Mnemosyne, Foibe og Tethys og til slutt Kronos (Rostad, 2014: 35-36 verselinje 133-137).

Kronos tok makten fra sin far Uranos, med hjelp fra sin mor Gaia. Dette skjedde gjennom en kastrering av Uranos ved Kronos' hånd ved hjelp av en sigd. Kronos ble etter å ha styrtet Uranos universets hersker. Han gifter seg med sin egen søster Rhea og de får den første generasjonen av guder. Disse gudene var Hestia, Demeter, Hera, Hades, Poseidon og Zevs (Chrystal, 2020: 55-56).

Titanenes og Kronos regjeringstid betegnes som en gullalder eller en slags utopisk fortid. En fortid hvor regler og liknende ikke var nødvendig fordi individene aldri gjorde noen gale valg fordi alt var bra (Chrystal, 2020: 56). Akkurat som de greske olympiske gudene hadde sitt hjem på fjellet Olympos hadde titanene sitt hjem på fjellet Othrys (Woodard, 2007: 89).

Titanene var lite tilbedt i det gamle Hellas. En grunn til dette var at de var så tidlig i historien og fjernt. Titanene kan på en måte sees på som naturkrefter. For å bruke noen titaner som eksempel var Hyperion knyttet til sola, Themis var forbundet med jorden (Rose, 2005: 16).

Fire av de tolv første titanene, Japetos, Kreios, Koios og Hyperion knyttes til de fire himmelretningene. Japetos var trolig knyttet til vest, (Rostad, 2014: 131), Hyperion var knyttet til øst, (Rostad, 2014: 130), Kreios var knyttet til sør, (Rostad, 2014: 133) og Koios var knyttet til nord (Rostad, 2014: 132). Hyperion var gift med sin søster Theia og far til gudene Helios, Selene og Eos (Rostad, 2014: 130).

Mnemosyne representerer «minnet» og hun er mor til Musene som ble født etter at hun var sammen med Zevs (Rostad, 2014: 33, verselinje 48-57).

Zevs:

Ett av Zevs kjennetegn er lynkilen og i tillegg til at han er gudens konge som nevnt blir han også beskrevet som allvitende (Dowden, 2006: 3). Zevs er sønn av Kronos og Rheia (Rostad, 2013: 140). De gamle grekerne forbandt Zevs med været og konger. Men han var også forbundet med andre elementer som krigføring og rådgivning. Ifølge Xenofon var Zevs også en gud tilknyttet lederskap og trygghet (Cambridge University Press, 2008: 85). Zevs er gift med sin egen søster Hera. (Damen, 2004)

Zevs er kjent som Jupiter i den romerske mytologien og sett på som Amon i den egyptiske. Kjente historiske skikkelser som Alexander den store har brukt Zevs for å legitimere egen makt gjennom å påstå at han nedstammer fra ham, enten i forma av at de er direkte sønn av Zevs eller har familiehistorie som kan knyttes tilbake til Zevs på en eller annen måte (University of Canterbury, uå).

Det sies at Zevs ble født på Kreta og unngikk å bli spist av sin far Kronos som barn (Dowden, 2006: 5). Zevs kommer senere tilbake og styrter sin far Kronos. Han vinner også andre kriger

som er med på å true hans posisjon som hersker som krigen mot kjempene (Dowden, 2006: 5). Den siste Zevs bekjemper før han har blitt etablert som gudenes konge og ingen lenger kan utfordre hans styre er Tyfoevs (Rostad, 2014: 60-61 verselinje 820-868).

Til tross for at Zevs er den største olympiske guden og gudenes konge er det verdt å nevne at han likevel ikke er allmektig (Sewell, uå). Når det kommer til lynkilen som er nevnt som hans kjennetegn, var det kyklopene som laget denne til ham (Rostad, 2014: 36 verslinje 139-141).

En episode som viser et eksempel og Zevs' makt er at han tilsynelatende også makten til å kaste ett individ ned til Tartaros det være seg menneske eller gud. Dette blir beskrevet i Iliadens åttende sang og noe han bruker som trussel ovenfor andre som potensielt trosser ham (Østbye, 1993: 123).

Når det kommer til kunsten er kanskje ett av de mest kjente verkene Zevs statuen i Olympia (McWilliam, Puttock, Stevenson & Taraporewalla, 2011:16-17). Andre manifestasjoner av Zevs i kunsten er i form av en ørn (Daly & Riccardi, 2015: 90). Zevs har blitt avbildet forskjellig i kunsten gjennom tiden. I kunst fra arkaisk tid blir Zevs gjerne avbildet med lynkilen, når vi kommer over i klassisk tid er Zevs ofte avbildet sittende på en trone, som statueeksempelet nevnt over hvor Zevs sitter på tronen (Arafat, 2016).

En kult viet til Zevs var den arkadiske kulten Zevs Lykaios. Lykaios er epitetet Zevs blir tillagt i denne kulten. I denne sammenheng virker det som Zevs ble sett på som en himmelgud for godt vær. Kulten kommer fra og er en videreføring fra en indoeuropeisk kult og det er her vi også ser betydningen av epitetet. Ordet «Leukh» er roten av det indoeuropeiske ordet som betyr «å skinne» som kan forbindes med sol og godt vær (Zolotnikova 2002: 105).

Poseidon:

Poseidon er den greske guden for havet. I tillegg er han også guden for jordskjelv og hester. Med dette hadde han også tre epiteter, eller tilnavn i kulten, ett for hver av de tre «kategoriene. For havet ble han kalt «*Pelagaios*», i forbindelse med at han var gud for jordskjelv hadde han navnet «*Asphaleios*». Dette navnet betyr «han som holder ting stødig». Hans siste epitet omhandler hans tilknytning til hestene, dette navnet er «*Hippios*» (Jameson, 2016). Poseidon er ifølge mytene også far til helten Thesevs (Damen, 2004).

I kunsten blir Poseidon fremstilt på en veldig lik måte som sin bror Zevs. Det eneste som er med på å avgjøre hvilke av de to brødrene som er avbildet er de eventuelle tillagte kjennetegnene til hver av dem (Jameson, 2016).

En kjent myte om Poseidon er hans konkurranse med Athene om å bli Athens skytsgud. Konkurransen gikk ut på at hver av dem skulle gi en gave til det athenske folket som deretter skulle bedømme hvilken gave som var best og deretter gi den respektive guden æren av å være byens beskytter. Denne konkurransen vant åpenbart Athene sett ut fra navnet på byen idag (Donald, 1996: 7). Poseidon er gift med Amfitrite, og med henne har han sønnen Triton (Rostad, 2014: 64 verselinje 930-931).

Obrareos

Obrareos, også kjent som Brareos er svigersønn til Poseidon/Jordrysteren (Rostad, 2014: 60 versenummer 819). Han tilhører rasen *Hekatonkheierene* ett annet navn for denne rasen er «Hundrearmede» (Rostad, 2014: 126). Han vokter inngangen til Tartaros. (Rostad, 2014: 57 verselinje 734). Ifølge Iliaden kalles Obrareos/Briaros av gudene, men blandt menneskene er han kjent som under navnet Aigaion. (Østbye, 1993: 11)

Gyges

Gyges er i likhet med Obrareos en *hekatonheier*, en hundrearmed (Rostad, 2014: 130). Gyges står vakt ved Tartaros' inngang sammen med sin bror Obrareos (Rostad, 2014: 57 verselinje 734).

Kottos

Kottos er den tredje hundrearmede (Rostad, 2014: 130). Kottos er den siste i trioen av de hundrearmede som står vakt ved inngangen til Tartaros (Rostad, 2014: 57 verselinje 734).

Himmelen

Himmelen heter Uranos og er barn av og gift med Gaia. Han ble styrtet av sin sønn Kronos i en sammensvergelse mellom Kronos og Gaia. Dette skjedde gjennom en kastrering hvor Kronos kasterte sin far og kastet kjønnsdelene hans ned i havet på jorden. Gjennom denne handlingen ble gudinnen Afrodite født (Kearns, 2016).

Kommentar til verselinje 740- 766

Natten

Natten er en gudinne kalt «Nyx». Hun er skapt av Kaos (Spawfort & Guthrie, 2016). Natten holder til på bunnen av ett juv i Tartaros. (Rostad, 2014: 57 verselinje 740-745). Nyx er mor til *Moros/Lodd*, *Ker/Skjebnen*, *Thanatos/Døden*, *Hypnos/Søvnen*, *Fylon Oneiron/Drømmenes* stamme, *Momos/Spott* og *Oizys/Sorg*. (Rostad, 2014: 38 verselinje 211-214). I tillegg er Nyx også mor til Nemisis som er rettferdighetens straff, samt *Apate/Bedraget*, *Filotes/Elskov*, Alderen og til slutt *Eris*, stridens gudinne (Rostad, 2014: 38-39 verselinje 211-225). Nyx er videre bestemor til flere guder gjennom at hennes datter Eris fikk flere barn (Rostad, 2014: 39 verselinje 226-232).

Dagen

Natten, Nyx, regnes som opphavet til Dagen ifølge Hesiod (Rostad, 2014: 35 verselinje 124). På gresk er «*Dagen*» kalt Hemera (Hard, 2004: 24).

Japetos

Japetos er en av de tolv titanene. Barn av Uranos og Gaia og bror til Kronos. Sammen med tre av sine brødre, Koios, Kreios og Hyperion er kjent som titanen for en av de fire himmelretningene. I Japetos sitt tilfelle er han kjent som titanen fra vest. Han er gift med Klymene, (Cambridge University Press, 2008: 88), og er far til Atlas, titanen som er kjent for å bære himmelen på sine skuldre, samt Ephimetevs og Promethevs, titanen som er kjent for å stjele ilden fra gudene (Rostad, 2014: 131). Den siste sønnen han har er Menoitios (Rostad, 2014: 134).

Japetos avkom

Atlas er Japetos og Klymenes sønn. Han er også far til Maia, moren til Hermes. (Rostad, 2013: 134). Muligens er han også far til hesperidene. Linken mellom Atlas og Hesperidene kommer først frem i senere myter (Rostad, 2014: 126).

Atlas ble fremstilt på to måter i det gamle Hellas. Den ene måten viser Atlas som holder himmelen opp og står som individet mellom jorden og himmelen. Den andre versjonen viser Atlas i knestående mens han holder jorden oppe rundt ekvator (Anghelina, 2010).

Atlas ble satt etter krigen satt til å holde Himmelen oppe. Han står og holder himmelen på enden hvor jorden slutter. Dette stedet er også der hesperidene lever (Rostad, 2014: 49, verselinje 517-519).

Søvnen

Bror av Døden og barn av Natten (Rostad, 2014: 58, verselinje 757). Navnet til søvnen er Hypnos (Hanfmann, 2016). I kunsten vises Hypnos ofte på to forskjellige måter, enten som en gutt med vinger, eller som en voksen hvor vingene sitter på håret (University of Cambridge Museum of Classical Archeology Database, uå).

Døden

Bror av Søvnen og barn av Natten (Rostad, 2014: 58, verselinje 757). Døden heter i mytologien Thanatos. Han har også kallenavnet «*Pterótos Haidas*» Dette navnet betyr «Hades med vinger». I mytologien var ikke Thanatos alltid dødsguden. En misforståelse skjedde gjennom kunsten hvor Thanatos og hans bror Søvnen skulle ta med kroppen til Sarpedon til begravelsen i Lykia. En versjon av en myte knyttet til Thanatos omhandler også Sisyfos hvor Sisyfos fanget Thanatos. Siden Thanatos er dødsguden og han ikke kunne hente de døde førte dette til at mennesker ikke kunne dø. Til slutt var det Ares som satte Thanatos fri og Sisyfos ble overgitt til Døden (Sourvinou-Inwood, 2016).

Iris

Iris er datter av Thaumatos (Rostad, 2014: 58, versenummer 780). Hun er en gudinne forbundet med regnbuen (Rostad, 2014: 131). Iris er også gudinnen som er ansvarlig for å hente vannet fra elven Styx på ordre fra Zevs når eder skal avlegges eller gudene krangler eller lyver. Hun har tilsynelatende «eierskap» til en tiendedel av Okeanosstrømmen (Rostad, 2014: 58-59, verselinje 782-790). Iliaden beskriver Iris som fotrapp og med gylne vinger. Her blir hun også brukt som budbringer av Zevs for å formidle hans beskjed (Østbye, 1993: 133).

Gapet

Gapet eller «Khaos» oversatt fra gresk. En viktig bemerkning er at ordet «Khaos» ikke betyr det vi assosierer med ordet «Kaos» på norsk. Gapet var det første som fantes ifølge den greske mytologien. Gapet var det som eksisterte før alt annet og etter Gapet fulgte skikkelser Gaia altså jorden, Tartaros, Eros, og Natten. Gapet kan dermed sees på som det som eksisterte først av alt ifølge Hesiod (Rostad, 2014: 35, versenummer 116-128).

Kommentar til verselinje 766- 815

Ktonisk gud

Inndelingen med ktoniske guder eller olympiske guder handler om inndelingen av verden gjennom det som finnes over jorden og det som finnes under jorden. (Fairbanks, 1900: 242). Konseptet om ktoniske guder dukker opp på 17-1800 tallet med to personer, Georg Friedrich Creuzer og Karl Otfried Müller. Senere på 1800 tallet presiserer Erwin Rohde konseptet dypere. Han argumenterer for at grekerne har arvet konseptet med at en gud har to ulike aspekter fra sine forfedre. Rohde deler det inn slik, om dagen skulle det olympiske aspektet ved guden tilbes, mens det om nettene var den ktoniske versjonen det skulle fokuseres på (Eidinow & Kindt, 2015: 356-357).

Ktonisk gud betyr underjordisk gud (Rostad, 2014: 58 versenummer 767). Ktonisk gud står som en antitese til den olympiske guden og er gjerne ett aspekt av guddommen. Guddommen ble gjerne tillagt ett epitet/tilnavn (Parker, 2015). Det er tydelige forskjeller på den olympiske og den ktoniske versjonen av guddommen ett eksempel på dette er hvordan ofring skulle foregå. Eidinow og Kindt beskriver at mens ofring til den olympiske versjonen av guden skulle skje på det som kan virke som ett ganske ærverdig sted som ett høyalter, skulle ofringen til den ktoniske guddommen skje i groper. I tillegg skulle offerdyret som ble ofret til de ktoniske gudene ligge med strupen ned mot jorden, mens ved ofring til den olympiske versjonen skulle strupen på offeret peke mot himmelen. Den ktoniske guden tok også hele offeret under ofringen til forskjell fra den olympiske som bare tok den del. En annen stor forskjell på den olympiske og den ktoniske guden var at mens den olympiske guden ble tilbedt med musikkinnslag ble den ktoniske guden tilbedt i stillhet (Eidinow & Kindt, 2015: 357).

Mark Damen på sin side definerer ktoniske guder som barn født direkte fra jorden, altså Gaia. Nettopp fordi de er barn direkte fra jorden beskriver han de ktoniske gudene som usiviliserte og primitive (Damen, 2004).

Hades:

Hans romerske navn er Pluto og for romerne var han også kjent som guden for rikdom fordi han kontrollerte alt som lå under jorden i tillegg til å være hersker av underverden (Richardson, 2003: 5). Navnet «Pluto» kommer fra det greske ordet «*Ploutos*» som betyr

rikdom (Damen 2004). Det skal nevnes at også grekerne kalte Hades for Pluto før romerne. Dette har med å gjøre at grekerne forbandt navnet Hades med død og fryktet og derfor fryktet å si navnet Hades (Damen 2004). Hades er dødsrikets hersker og barn av titanene Kronos og Rheia (Rostad, 2014: 139).

Navnet «Hades» kan brukes både om guden selv, men også underverdenen. Hades regnes som en ktonisk gud. I likhet med andre ktoniske guder manglet Hades også et navn, han ble derfor tidligere kalt «den ktoniske Zevs» (Henrichs, 2015).

Hades hadde en kult i Elis. Denne kulten så på Hades/Pluto som en gud for fruktbarhet, ikke bare død. Dette kan ha med hans tilknytning til Demeter og Persefone som begge er gudinner for jordbruk. Myten som forbindes med denne kulten omhandler også Herakles og han bragd med å skade Hades med en av sine piler (Burton 2018).

Persefone:

Hades' hustru og datter av Demeter. Også kjent som Kore som nevnt, «Kore» er et navn hun blir gitt og navnet betyr bare «jenta» (Cristóbal 2020). Hun ble ifølge historien røvet av Hades med samtykke fra Zevs (Demeterhymnen 2003: 159-160). En kult som er knyttet til både henne, Demeter og Hades er mysteriekulten i Elevisis. Feiringen av kulten handler om nettopp Korres bortføring ved Hades hånd og Demeters søken etter sin datter (Burkert 1987). Feiringen av de Elevisiske mysteriene ble startet av en prest ved navn Evmolpos (Mylonas 1961: 19). Denne kulten fortsatte også over i Romersk tid (Damen 2004).

I dødsriket spiser Persefone ett granateplefrø (Demeterhymnen 2003: 175). Zevs bestemmer dermed at Persefone skal bo både på Olympos to tredeler av året og den siste tredelen hos Hades (Demeterhymnen 2003: 177-178).

Denne myten som omhandler Hades som nevnt over, Demeter og Persefone kan også bli brukt som forklaring på årstidene. Demeter er lykkelig når Persefone kommer opp fra Hades og tilbringer tiden med henne. Dette fører til at avlinger vokser. På den andre siden føler hun igjen sorg når Persefone må forlate henne og dra tilbake til Hades og dette forklarer hvorfor ingenting gror noen deler av året (Damen 2004).

Hunden Kerberos:

Hunden som dødsrikets porter (Rostad, 2014: 132). Kerberos var også den siste av Herakles tolv oppgaver. Denne oppgaven gikk ut på å fange Kerberos levende (Nabilou: 879). I moderne kunst avbildes Kerberos som en trehodet hund, men fra attiske kilder, som bilder fra vaser og liknende vises Kerberos bare med to hoder og ikke tre (Griffiths, 2015). Kerberos passer på at ingen forlater dødsriket. Hunden virker vennlig og beskrives som fredsommelig. Dette er likevel et triks fra Kerberos' side og hunden fanger alle som prøver å forlate dødsriket (Rostad, 2014: 58, versenummer 769-773). Hesiod beskriver Kerberos som fryktløs og kjøttstulten (Rostad, 2014: 42, versenummer 310-312).

Kerberos er barn av Tyfon og Ekidna. Kerberos er nevnt både hos Hesiod og i Platons bok Staten, men det er Apollodorus som først kommer med en konkret beskrivelse av hvordan Kerberos ser ut. Denne beskrivelsen stammer fra rundt det andre århundret før kristus. Apollodorus beskriver Kerberos som en hund med tre hoder og en drage til hale. I tillegg er ryggen dekket av slangehoder (Bloomfield, 1904: 523-524). Det kommer frem i gresk litteratur og kunst at grekerne hadde problemer med å se for seg Kerberos' fulle form. Romerne på sin side beskriver han på sin egen måte. Tibull beskriver Kerberos som en «*Triceps*», «*Triples/Tergeminus*», «*Triformis*». Altså med tre hoder og tre kropper (Bloomfield, 1904: 525). Vergil på sin side beskriver i Eneiden Kerberos som stor med tre munnar som bjeffer og i likhet med Apollodorus beskrivelse sier også Vergil at Kerberos er dekket av slanger (Bloomfield, 1904: 525).

Okeanos/Okeanos-strømmen:

Havstrøm, han er sønn av Gaia og Uranos. Okeanos strekker seg rundt hele jorden (Rostad, 2014: 135). Okeanos var også knyttet til naturkreftene i likhet med Hyperion og Themis som nevnt i kommentaren på titanene. Okeanos på sin side var knyttet til havet. I senere tid har han blitt sett på som Atlanterhavet, men hos dikterne Hesiod og Homer er han en havstrøm som slynger seg rundt hele verden. Okeanos og Tethys er foreldre til okeanidene. Okeanidene er nymfer som holder til i ferskvann og forskjellige elver (Rostad, 2014: 135). Okeanos er også far til Elektra, en okeanide (Rostad, 2014: 127).

Styx:

Styx er navnet på en elv i underverdenen. Det er denne elven som fungerer som skille mellom jorden og de levende og dødsriket. Gudinnen/elven Styx er også datter av havstrømmen Okeanos som nevnt over og Tethys som begge to er titaner (Rostad, 2014: 138-139). Styx

hjalp gudene i krigen mot titanene. Det var vanlig for guder og senere i arkaisk tid å «sverge ved elven Styx» når en ed ble tatt. Arkadene var av den oppfatning at vannet i Styx hadde makt til å skade dem om de brøt sitt løfte (Jost, 2015).

Styx var også en av elvene de døde måtte krysse for å komme over i dødsriket. Dette ble gjort gjennom Kharon som i tillegg til å være forbundet med elven Akheron som nevnt tidligere også har tilknytning til Styx (Ogden, 2007: 92).

Hvis en gud bruker vannet og gir en usann ed vil guden ifølge Hesiod miste evnen til å puste og snakke i løpet av året. Straffen for guden for å avgi en usann ed er ifølge Hesiod å først måtte ligge slik, uten pust og taleevne innen årets slutt. Deretter sier Hesiod at guden vil bli stilt ovenfor andre ulike prøvelser, en av dem er å måtte holde seg borte fra Olympos og Olympens møter og fester de resterende ni årene. Straffen for å avgi en usann ed varer dermed totalt rundt ti år (Rostad, 2014: 58-59, versenummer 765-805).

Herodot nevner også Styx i sitt verk «Historier». Han skriver at arkadierne trodde at elva Styx hadde ett utspring til jorden i Nonakris (Selincourt, 2003: 385).

Thaumas

Far til gudinnen Iris (Rostad, 2014: 58). Thaumas er barn av Gaia og Havet (Rostad, 2014: 40, verselinje 237). Thaumas er gift med Elektra (Rostad, 2013: 41, verselinje 265). I tillegg til at Thaumas er far til Iris er han også far til Harpyene. (Rostad, 2014: 139).

Olympos

Olympos er navnet på fjellet de greske gudene bor. Fjellet eksisterer i den virkelige verden og ligger i Nord-Hellas (Rostad, 2014: 136). Olympos er stedet gudene holder rådsmøter (Fadus, 1983). Det er i utgangspunktet tolv olympiske guder, men det varierer litt hvem. Det er Zevs, Poseidon, Hera, Artemis, Apollon, Demeter, Afrodite, Hermes, Ares, Athene, Hefaistos og til slutt Hestia. Dette utelukker guden Dionysos, men han er mange ganger byttet inn for Hestia. (Ogden, 2007: 43)

Nektar og Ambrosia

Nektar og Ambrosia er navnet på maten og drikken som gudene inntar. Han beskriver ett bilde av gudene på Olympos Ambrosia og Nektar blir servert på gudenes fester. Ambrosiaen er maten og nektar er drikken (Popoff, 1921: 568).

Ordet «Ambrosia» betyr noe «noe som gir udødelighet». For å vise til en sammenlikning som moderne mennesker er litt mer vant med kan det sammenliknes med kristendommen og fruktene på livets tre (Popoff, 1921: 569).

Nektar og Ambrosia nevnes også i Iliadens nittende sang. Zevs henvender seg her til Athene og får henne til å gi Akhillevs ambrosia og nektar. Episoden i denne sangen viser at selv om nektar og ambrosia er gudenes mat kan også mennesker innta dette (Østbye, 1993: 340). Likevel er nektar og ambrosia ifølge de tradisjonelle mytene forbeholdt gudene (Griffiths, 2015).

Kymopoleia

Kymopoleia er en datter av Poseidon (Rostad, 2014: 133).

Jordrysteren

Ett navn tillagt Poseidon (Jameson, 2016).

Litteraturliste:

Bøker

- Andersen, Ø. (1985). *Gresk Mytologi*. Ekstrabokklubben
- Bloomfield, M. (1904). *The Monist: Vol 14, nr 4. Cerberus, The dog of Hades*. Oxford University Press
- Burkert, W. (1982). *Ancient Mystery Cults*. Harvard University press
- Cambridge University Press. (2008). *The World of Athens An Introduction to Classical Athenian Culture*
- Chrystal, P. (2020). *War in Greek Mythology*, Pen & Sword Military
- Daly, K. & Riccardi, L. (2015). *Cities Called Athens*. Bucknell University Press
- Eidinow, E. & Kindt, J. (2015). *The Oxford Handbook of Ancient Greek Religion*. Oxford University Press

- Fairbanks, A. (1900). *The Chthonic Gods of Greek Religion*. The Johns Hopkins University Press
- Frost, T. (Overs. 2003). *Demeterhymnen Greske myter og mysterier (1)*. De norske bokklubbene. Oslo
- Gundelach, K. (Overs. 1967). *Vergil Aeneiden sang II, IV og VI*. Dreyers forlag. Oslo
- Hard, R. (2004). *The Routledge Handbook of Greek Mythology Based on H.J Rose's Handbook of Greek Mythology*. Routledge Tylor & Francis group. London & New York
- Johnson, D. (2016). *Phoenix*. Classical Association of Canada
- McWilliam, Puttock, Stevenson & Taraporewalla. (2011). *The Statue of Zeus at Olympia*. Cambridge Scholar publisments
- Mylonas, G. (1961). *Eleusis and the Eleusinian Mysteries*. Princeton University Press
- Ogden, D. (2007). *A Companion to Greek Religion*. Blackwell Publishing
- Richardson, A. (2003). *Hades*. Capstone Press
- Rose, H. (2005). *A Handbook of Greek Mythology*. Taylor & Francis Group
- Rostad, A. (Overs. 2014). *Hesiod: Theogonien Arbeid og Dager Skjoldet*. Gyldendal
- Selincourt, A. (2003). *Herodotus, The Histories*. Penguin group
- West, M. (1988). *Hesiod Theogony and Work and Days*. Oxford University Press
- Woodard, R. (2007). *The Cambridge Companion to Greek Mythology*. Cambridge University Press
- Østbye, P. (Overs. 1993). *Iliaden (2. Utg)*. Oslo: Aschehoug

Nettsider med enkeltforfatter

- Allan, R. (12.05.2003). Hypnos, Thanatos and a small dose of Morphea. Hentet fra: <https://sarcooidosis.com.au/wp-content/uploads/68.Hypnos-Thanatos-and-small-dose-of-Morphea.pdf> Besøkt: 20.04.2023
- Anghelina, C. (2010). The Ancient Representations of the Titan Atlas. Hentet fra: https://www.jstor.org/stable/44080749?read-now=1&seq=1#page_scan_tab_contents Besøkt: 09.05.2023
- Arafet, K. (2016). Zeus in art. Hentet fra: <https://oxfordre.com/classics/display/10.1093/acrefore/9780199381135.001.0001/acrefore-9780199381135-e-6950?rskey=xj6W9N&result=3> Besøkt: 23.04.2023

- Barrett, A. (1970). The Topography of the Gnat's Descent. Hentet fra:
<https://www.jstor.org/stable/3295802?seq=1> Besøkt: 04.05.2023
- Bloomfield, M. (1904). Cerberus, The dog of Hades. Hentet fra:
<https://www.jstor.org/stable/27899506?seq=1> Besøkt: 27.04.2023
- Burton, D. (2018) Worshipping Hades: Myth and Cult in Elis and Triphylia. Hentet fra: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/arege-2018-0013/html> Besøkt: 14.04.2023
- Cristóbal, A. (2020). Persephone/Korre. Hentet fra:
<https://oxfordre.com/classics/display/10.1093/acrefore/9780199381135.001.0001/acrefore-9780199381135-e-4880> Besøkt: 27.04.2023
- Damen, M. (2004). Chapter 3: An Introduction to Classical Mythology. Hentet fra:
<https://www.usu.edu/markdamen/1320anclit/chapters/03clgods.htm> Besøkt: 08.04.2023
- Dowden, K. (2006). Zeus. Routledge Tylor & Francis group. Hentet fra:
https://books.google.no/books?hl=no&lr=&id=MPrrpb4eeP8C&oi=fnd&pg=PP1&dq=zeus&ots=jGmeTbclHJ&sig=RkPoB0mRgCgG_vjtXJ3UEwapt7Y&redir_esc=y#v=onepage&q=zeus&f=false Besøkt 23.04.2023
- Fadus, M. (1983). The Odyssey: A Deeper Appreciation. Hentet fra:
<https://teachersinstitute.yale.edu/curriculum/units/1983/2/83.02.01/7> Besøkt: 28.04.2023
- Farrell, J. (uå). The structure of Hesiods Theogony. Hentet fra:
https://www.sas.upenn.edu/~jfarrell/from_ccat/courses/myth/topics/structure.html
- Griffiths, A. (22.12.2015). Cerberus. Hentet fra:
<https://oxfordre.com/classics/display/10.1093/acrefore/9780199381135.001.0001/acrefore-9780199381135-e-1485> Besøkt: 18.04.2023
- Griffiths, A. (2015). Ambrosia. Hentet fra:
<https://oxfordre.com/classics/display/10.1093/acrefore/9780199381135.001.0001/acrefore-9780199381135-e-350#acrefore-9780199381135-e-350> Besøkt 03.05.2023
- Hanfmann, G. (2016). Hypnos. Hentet fra:
<https://oxfordre.com/classics/display/10.1093/acrefore/9780199381135.001.0001/acrefore-9780199381135-e-3201> Besøkt 03.05.2023
- Henrichs, A. (2015). Hades. Hentet fra:
<https://oxfordre.com/classics/display/10.1093/acrefore/9780199381135.001.0001/acrefore-9780199381135-e-2911?rskey=TVn3Dk&result=1> Besøkt 03.05.2023

- Jameson. M. (2016). Poseidon. Hentet fra:
<https://oxfordre.com/classics/display/10.1093/acrefore/9780199381135.001.0001/acrefore-9780199381135-e-5270>
- Jost, M. (2015). Styx. Hentet fra:
<https://oxfordre.com/classics/display/10.1093/acrefore/9780199381135.001.0001/acrefore-9780199381135-e-6108#acrefore-9780199381135-e-6108> Besøkt: 25.04.2023
- Kearns, E. (2016). Uranus. Hentet fra:
<https://oxfordre.com/classics/display/10.1093/acrefore/9780199381135.001.0001/acrefore-9780199381135-e-6642#acrefore-9780199381135-e-6642> Besøkt: 24.04.2023
- Nabilou, A. (2014) Analyzing the Labours of Hercules. Hentet fra:
<http://article.scieducationalresearch.com/pdf/education-2-10-5.pdf> Besøkt: 16.04.2023
- Parker, R. (22.12.2015). chthonian gods. Hentet fra:
<https://oxfordre.com/classics/display/10.1093/acrefore/9780199381135.001.0001/acrefore-9780199381135-e-1568> Besøkt: 18.04.2023
- Popoff, P (1921). Ambrosia and nectar. Hentet fra:
https://opensiuc.lib.siu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3552&=&context=ocj&=&seiredir=1&referer=https%253A%252F%252Fscholar.google.com%252Fscholar%253Fhl%253Dno%2526as_sdt%253D0%25252C5%2526q%253Dnectar%252Band%252Bambrosia%252Bgreek%252Bmythology%2526btnG%253D#search=%22nectar%20ambrosia%20greek%20mythology%22 Besøk: 29.04.2023
- Sewell, C. (uå). Mythology. Hentet fra:
<http://ai.stanford.edu/~csewell/culture/myth.htm> Besøkt: 26.04.2023
- Sourvinou-Inwood, C. (07.03.2016). Thanatos. Hentet fra:
<https://oxfordre.com/classics/display/10.1093/acrefore/9780199381135.001.0001/acrefore-9780199381135-e-6321> Besøkt: 28.04.2023
- Spawfort. A. & Guthrie. W. (2016). Nyx. Hentet fra:
<https://oxfordre.com/classics/display/10.1093/acrefore/9780199381135.001.0001/acrefore-9780199381135-e-4488> Besøkt: 18.04.2023
- Sullivan, F. (1950). Charon, the Ferryman of the Dead. Hentet fra:
<https://www.jstor.org/stable/3293423?seq=1> Besøkt: 25.04.2023
- Zolotnikova, O. (2002). Ancient Arcadia. *The Cult of Zeus Lykaios*. 105-115. Hentet fra:
<https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/89492437/479087603.pdf?1660235106=&response-content->

